

foto Jana Matěásková

Milí přátelé!

Kdysi jsem si myslel, že nejlepší krám je trafika.

Jenže doba stánkům s tiskem nepřeje a říkám si, že tyhle boudičky, které byly u refiží a nádraží, by měly už být památkově chráněny.

U nás v Břevnově loni jednu takovou – přesněji poslední – srovnali se zemí.

A to už dlouhý čas předtím nefungovala.

A teď na uvolněné místo dali alzabox.

Nějak mě ta dnešní doba netěší... :(

≡ Eva a Anna Mastníkovy v knihovně

Jsou setkání, která se stanou a velmi člověka obohatí. Stalo se mi to v mém životě několikrát a vždy významně ovlivnilo můj osobní a profesní život. Setkání s akademickou malířkou Evou Mastníkovou mi připravil ilustrátor, akademický malíř Miloslav Jágr, který byl jejím profesorem na Uměleckoprůmyslové škole v Praze. Akademická malířka Eva Mastníková má úžasnou moravskou povahu a zcela převzala motto svého pana profesora Jágra. „Kdo je připraven, není ohrožen a poctivá práce se nikdy neztratí.“ Eva Mastníková naplnila tuto myšlenku vrchovatě. Co dělala, jak tvořila, kde působila, tam zanechala výraznou stopu své tvorby.

V Turnově žije se svým manželem akademickým sochařem Janem Mastníkem již 40 let. Vystudovala propagační grafiku v Brně, dále pedagogickou fakultu pro obor výtvarné výchovy a českého jazyka, následovala Praha a studium televizní a filmové grafiky. Eva Mastníková dokázala v oblasti výtvarného umění, knižní výtvarné tvorby a ilustrace významně pozvednout tuto oblast tvorby zvláště směrem k dětskému čtenáři. Naše město Turnov vešlo jejím jménem do povědomí odborné i laické veřejnosti na celostátní úrovni. Za svou především ilustrátorskou činnost získala řadu ocenění jako např. Zlatá stuha a další. Ocenění si zaslouží též za svou pedagogickou práci ve výtvarném oboru Základní umělecké školy v Turnově, kde vychovala celou řadu zajímavých osobností.

Výrazně ovlivnila také podobu učebnic pro základní školy a za tuto práci je také velmi dobře hodnocena nejen z řad odborné pedagogické veřejnosti, ale také z řad výtvarníků a ilustrátorů.

Evě Mastníkové byla udělena v roce 2015 za její

činnost cena obce. Společně s turnovskými dětmi vytvořila leporelo Putování se skřítkem Knihovníčkem po významných místech města Turnova.

Je také autorkou loga dětského oddělení knihovny, a tím je právě postavička

skřítky Knihovnička až do dnešních dnů. Spolu jsme uskutečnily celou řadu výtvarných soutěží, besed, projekt Ilustrace není legrace, výtvarných a tvořivých dílen pro rodiny s dětmi a výstavy ve spolupráci se ZUŠ Turnov kde působila.

K výtvarné a umělecké práci vychovávali společně s manželem Janem své dvě děti. Syna Jana a dceru Annu. Anna projevovala od dětství výrazný talent, a to i v rámci působení ve čtenářském klubu knihovny Turnovského Granátu, kterému také vytvořila logo. Celou řadu let byla šéfredaktorkou časopisu a ilustrovala řadu literárních prací dětí nejen z kroužku, ale při všech soutěžích pro turnovské školy. Po zásluze se stala za svou ilustrátorskou a další tvůrčí činnost držitelkou titulu Rytířka řady krásného slova. Stalo se tak v rámci celostátního projektu výchovy ke čtenářství Kde končí svět. Slavnostní pasování proběhlo v roce 2000 přímo na Pražském hradě za přítomnosti Dagmar Havlové.

Anna Mastníková po ukončení studia na Střední škole uměleckých řemesel v Brně pokračovala na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně a věnovala se oboru animovaná tvorba. Další studium ji dovedlo do Prahy na UMPRUM do ateliéru Filmové a televizní grafiky. V současné době dokončuje doktorský program v projektu Multimediální kniha pro děti.

Kromě výtvarné činnosti se také ve volném čase zabývá výrobou originálních broží, zejména ze dřeva, plastu a plsti. Je nejen ilustrátorkou a animátorkou se zaměřením na klasickou kreslenou a loutkovou animaci, zároveň se věnuje výrobě animačních loutek a autorských hraček. Pracuje jako lektorka a vede workshopy klasické animace pro děti i dospělé.

V rámci pořadů Večery Na Sboře měla Anna Mastníková v červnu svůj autorský večer, kde zaznělo mnoho z jejího života a dalších profesních plánů. Doprovodná výstava Evy a Anny Mastníkových je v galerii knihovny Na schodech ke zhlédnutí až do konce října tohoto roku. Jste srdečně zváni.

(Eva Kordová, Městská knihovna Antonína Marka)

≡ Turnovské kulturní tipy:

čtvrtek 31. července od 18 hodin, Letňák bar
Balady Patrika Rutkovského

čtvrtek 31. července od 18 hodin, knihovnička na vlakovém nádraží
V cílové stanici plníme sklenici: Pivovar Volt

pátek 1. srpna od 19 hodin před Střelnicí
Turnovské léto: Nothingham & Laters

sobota 2. srpna od 19 hodin před Střelnicí
Turnovské léto: Petr Linhart

čtvrtek 7. srpna od 18 hodin, knihovnička na vlakovém nádraží
V cílové stanici plníme sklenici: Rodinné vinařství Skoupil

pátek 8. srpna od 19.00 před Střelnicí

Turnovské léto: Jorn tribute

Jorn Lande je norský hard rockový a heavymetalový zpěvák a ex frontman skupiny Masterplan, a i když se na první pohled zdá, že se jedná o duo s multifunkčním muzikantem Martinem, je tahle liberecká metal-hard rocková kapela ve skutečnosti šestičlenná.

sobota 9. srpna od 19.00 před Střelnicí

Turnovské léto: Roubovaný vokurky

turnovsko

≡ Letošní 2. číslo regionálního periodika Českého ráje je vydáno!

A co toto letní číslo přináší? Vzpomínáte si na koupaliště v Příhrazích? Zajímá vás, jak se stavělo a vlastně nikdy nedostavělo? Pokud ano, přečtěte si článek Jana Juřeny v letošním letním čísle sborníku *Od Ještěda k Troskám*, které se opět věnuje plovárnám a koupalištím. Kromě Příhraz vás zavede na městskou plovárnu na Jizeře v Turnově, na koupaliště v Dolním Bousově, v Nové Vsi u Lomnice, na plovárnu v Rovensku a další známá místa.

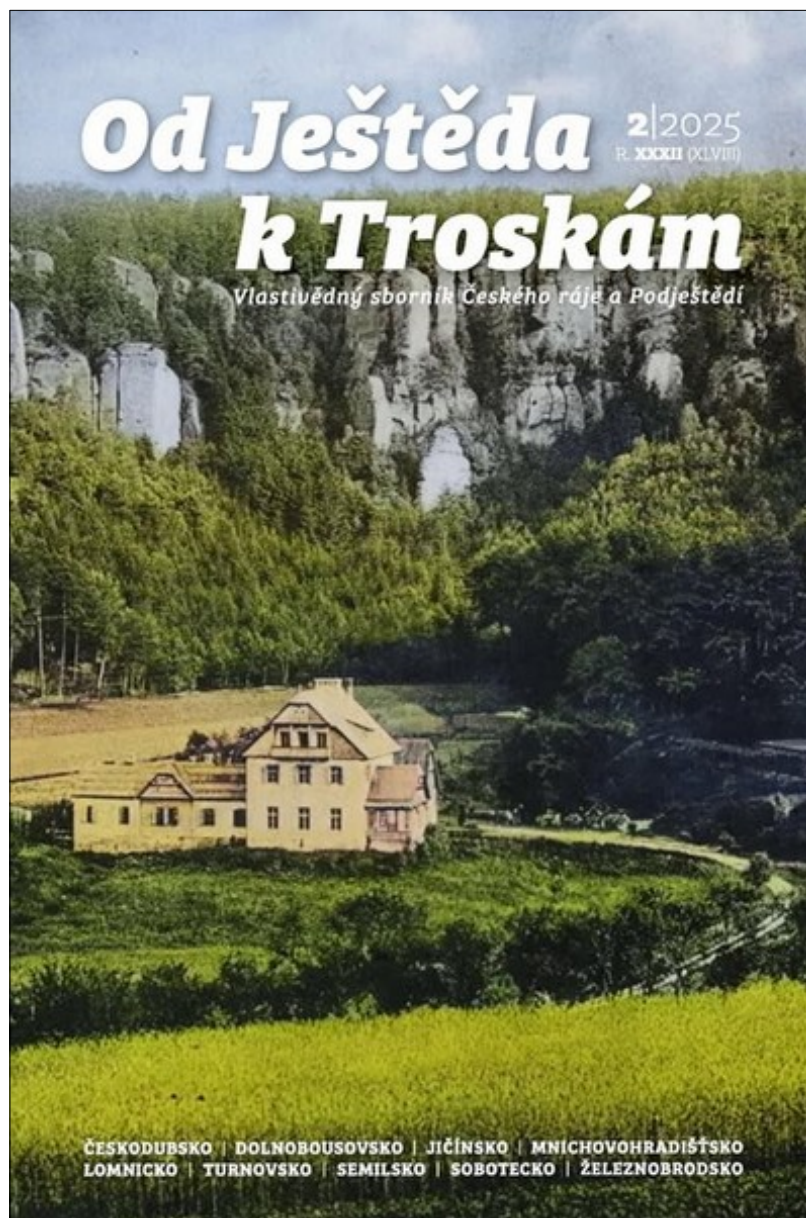
Příspěvek Františka Mikuleho se zabývá zaniklými místy ke koupání, věnuje se především rybníku Věžák, kde se jistě řada z vás kdysi koupala, což dnes už možné není. K situaci se vyjadřuje i majitel pozemků a zdůvodňuje svoje rozhodnutí.

Zajímavé téma přináší i příspěvek Lenky Křížové zabývající se případy utonutí v Jizeře ve Březině. K tématu koupání patří také vodníci – seznámit se můžete i s několika lidovými pověstmi o hastrmanech na Mnichovohradištsku.

Zakoupíte na

<https://www.ospamet.cz>

(Jana Dumková, Kamelot)

NUDVOJOVICE, PŘEPEŘE – Podnět k vylepšení hojně využívané cesty přišel od místních obyvatel na diskusním setkání NAŠE MĚSTO, kompletní realizace se pak podařila po dohodě s obcí Přepere. Výsledek určitě ocení místní i turisté! Město Turnov do úpravy stezky z křižovatky v Nudvojovicích až na hranici katastru investovalo necelých 265 tisíc korun s daní. Obec Přepere, která na své straně ještě přidala úpravu nájezdu ze stezky na silnici II/610 s využitím asfaltového recyklátu, investovala celkem 432 tisíc.

Realizaci provedly Technické služby Turnov. Během zhruba 14 dní provedly stržení drnu a zarovnání terénu v celé délce asi 900 metrů dlouhého úseku cesty. Došlo k mírnému rozšíření komunikace i zpevnění štěrkem se završením mlatovým povrchem. Ideální pro všechny, kdo se tady pohybují kolmo i pěšmo.

≡ **Lažany – malebná obec s bohatou historií a výhledem na Český ráj**

Dvě stě patnáct. Přesně tolik obcí se nalézá na území Libereckého kraje. Řada z nich se může pochlubit zajímavou minulostí, významnými rodáky a také přitažlivými turistickými cíli.

Obec Lažany se nachází v nadmořské výšce 270 metrů v úrodné krajině úvalu řeky Jizery, několik kilometrů severozápadně od Turnova. Střed obce je tvořen kotlinou, která je otevřena k jihu.

„Lažany jsou vyhlášené zejména svými mošty a jablečnými sady. Tato obec má nicméně i zajímavou historii a v jejím okolí se nachází řada přitažlivých turistických cílů“, říká Květa Vinklátová, radní Libereckého kraje.

V roce 2023 měla obec 95 popisných čísel a 235 obyvatel. V jejím středu je náves a požární nádrž, která v létě slouží jako koupaliště. Za pozornost stojí kamenný kříž z roku 1821 a pomník místním občanům padlým v první světové válce, který byl na okraji obce postaven a slavnostně odhalen v roce 1921.

První písemná zmínka o osadě pochází z roku 1397. Původně se jednalo o typicky zemědělskou ves, která proslula pěstováním ovoce a zeleniny. I okolí dnešních Lažan je tvořeno ovocnými sady, ke kterým byla v roce 1965 postavena moštovna ovoce – nynější firma Moštovna Lažany.

Až do 80. let 20. století stávala v Lažanech staletá lípa. Když padla za obětí požáru, vyrostly z jejích kořenů nové stromy. U příležitosti 100. výročí vzniku samostatné Československé republiky vysadili občané Lažan v jejich těsném sousedství Strom republiky – lípu srdčitou. Prostranství bylo v roce 2020 upraveno a byly zde vysázeny keře a osazeny lavičky.

Za Prusko-rakouské války v roce 1866 na tomto místě rozmístilo rakouské dělostřelectvo svá děla a vojáci pod korunou staré lípy vyčkávali na pruské vojsko, které postupovalo od Dlouhých Mostů. Když dorazilo, strhla se zde dělostřelecká bitva a rakouští vojáci museli své pozice opustit. Do vsi vtrhli Prusové, a co bylo k jídlu, vyrabovali. Úroda na polích kolem Lipky byla úplně rozšlapána a zničena dělostřeleckými granáty.

/ Jan Mikulička, Liberecký kraj

OHRAZENICE – PROHLÍDKA VĚŽOVÉHO VODOJEMU

Navštivte moderní vodohospodářskou stavbu s vyhlídkovou plošinou a rozhlédněte se po Turnovsku!

Prohlídky se konají každé druhé prázdninové pondělí od 11:00 do 13:00.

Termíny: **4. 8. a 18. 8.** Vstup je zdarma.

lomnice n/p

≡ HOUBAŘSKÝ SPOLEK PÁTRÁ PO SVÉM ZAKLADATELI

Houbaři jsou zvyklí neustále něco hledat, nejdříve hledají houby, ti méně znalí houbaři k nim hledají správné názvy a my jako spolek nyní také hledáme... Nehledáme však plody lesa, ale potomky či příbuzné Josefa Maška, rodáka z Lomnice.

Právě Josef Mašek totiž před více než sto lety jako první mykologický nadšenec uspořádal v želechovských lesích vycházku pro veřejnost s určováním nalezených hub. Při této vycházce se dle historických zápisů našla vzácná houba Náramkovitka císařská, ona to mohla být vlastně Čirůvka límcová, která by byla pro tento les typičtější, ale mykologie byla v té době skutečně ještě v plenkách.

Jistě chápete, co tento člověk pro rozvoj mykologie v našem městě udělal. Víme, že v Lomnici je rodin nesoucích příjmení Mašek hodně, připojujeme tedy pár podrobností.

Josef Mašek, ředitel školy v Hostěradicích a školní inspektor, se narodil 29. října 1865 v hostinci v Dolní Lomnici čp. 3. Jeho otec Josef Mašek byl majitelem tohoto hostince (dnes je v místě budova firmy Ikava) a matka Kateřina se za svobodna jmenovala Strnadová. Z dostupných historických zápisů víme, že často jezdil do Lomnice na tzv. letní byt – do předválečných let, pak stopa končí.

Jsou vám informace o tomto člověku povědomé a mluvilo se o něm ve vaší rodině? Pak pátráme právě po vás. Třeba nám dokážete osvětlit některé etapy z jeho života. Kontaktovat mě můžete e-mailem (capkovajane@seznam.cz) nebo telefonicky na č. 720 549 022 nebo je možné zanechat vzkaz v Kreativním obchůdku a já se s vámi ráda spojím.

/Jana Čápková , předsedkyně Houbařského spolku Lomnice n/P, *Lomnické rozhledy*

≡ 3. srpna od 16 hodin na lomnickém zámku RACHOT BANDA

STRUŽINEC – Bohumil Příkryl na svém facebookovém účtu přiblížil, jak to vypadá s opravou mostu ve Stružinci.

≡ **3. srpna v 10.00 v dětském oddělení knihovny**

KDYŽ KOSTI MLUVÍ – Setkání s antropoložkou M. Horáčkovou

Praktické seznámení s pojmem antropolog – kdo to je, co dělá, jak vypadá jeho práce, co používá a využívá. Jak odvodit stáří, pohlaví či nemoci z kostí? Zážitekový program pro děti i dospělé doplněný o kvíz a vyrábění. Vstupné dobrovolné, doprovod dospělého vítán.

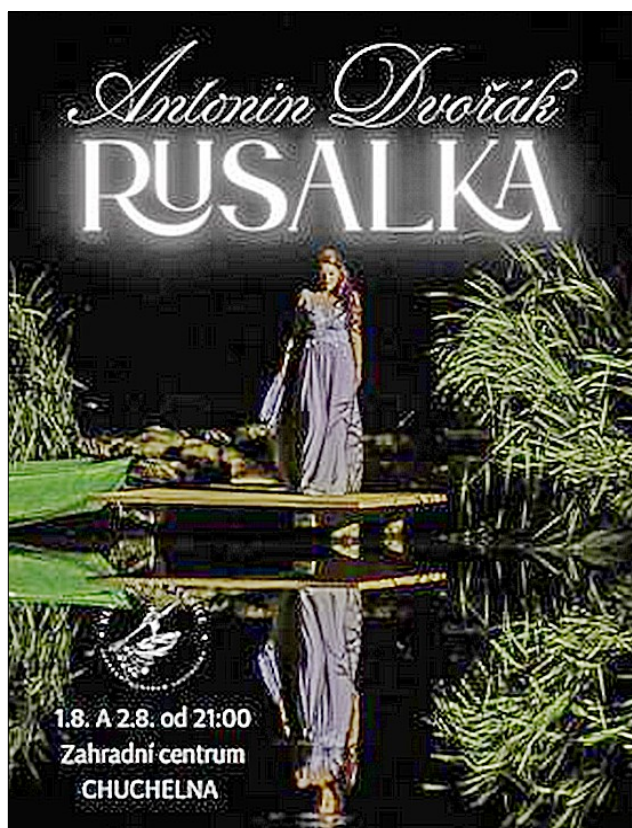
≡ **9. srpna**

POCHOD RAČÍ STEZKOU (42. ročník)

Pořádá Klub českých turistů, odbor Semily. Start: zasedací místnost Sportovního centra v Semilech od 6 do 11 hod. Cíl: zasedací místnost Sportovního centra v Semilech do 19 hod.

Trasy: 5–50 km, vzhledem k výročí vyhlídky Krkavčí skála a rozhledny na Kozákově směrování tras do Českého ráje (vše bude upřesněno v propozicích pochodu). Tradiční pochod pro malé i velké, na trase kontroly s pohádkovými bytostmi a jejich zábavnými úkoly.

CHUCHELNA –

VYSOKÉ n/J – Loutková scéna DS Krakonoš zve malé i velké diváky na neděli 3.srpna od 17 hodin na loutkové představení F. Čecha POHÁDKA NA RUBY do divadla Krakonoš ve Vysokém nad Jizerou. Vstupné 50 Kč.

Pozvání platí i do Vlastivědného muzea, kde stále běží výstava ke 100 letům loutek. Na návštěvníky tu čeká více než 60 původních loutek Jana Dolenského v původních kulisách Jana Lva.

VYSOKÉ n/J –

≡ Z historie: Řemesla – cukrářství

Cukrářství má tisíciletou historii. A jak by ne, lidé vždy rádi mlsali, byť k tomu zpravidla měli mnohem méně příležitostí než my. Zárodky dnešního cukrářského sortimentu začaly vznikat v královských a šlechtických kuchyních v 16. století. Zárodky dnešního sortimentu bychom našli dokonce i v lékárnách. Tam se prodávaly bylinné bonbony, jimž se připisoval léčivý účinek.

Privilegium císaře Leopolda I. z roku 1671, potvrzené později i Marií Terezií, výslovně zapovídá vyrábět léky perníkářům, kramářům a cukrářům. Dobou vzniku novodobého cukrářství se ovšem stalo až 19. století. Mělo to řadu příčin: zesílily střední zámožnější vrstvy disponující vedle kapitálu také volným časem. Vznikla také rozsáhlá cukrovarnická výroba nabízející dostatek levného rafinovaného řepného cukru (předtím se dovážel drahý cukr třtinový a sladilo se hojně i medem). Roku 1828 se podařilo Holanďanovi Conradu van Houtenovi vyrobit kakaové máslo a prášek a o 19 let později smísili Angličané toto máslo a prášek v první tabulku pevné čokolády. (Dosud se připravoval pouze čokoládový nápoj.)

Cukrářství mělo od počátku malovýrobní živnostenskou povahu a cukrárny pozvolna vznikaly v každém městě. Některé žily jen skromným životem, jiné se proslavily v celé zemi nebo alespoň v kraji. (Vzpomeňme třeba na pražskou cukrárnu Myšák.) Po roce 1948 byla řada cukráren zlikvidována, ve zbývajících byl dosud obrovský sortiment omezen a vtlačen do státních norem. Přesto nebylo možno toto řemeslo soustředit do velkých podniků a podržely si z valné části malovýrobní charakter. Cukráři se sdružovali už ve druhé polovině 19. století ve Společenstvu cukrářů a Cukrářské besedě. Organizovali výstavy, vydávali cukrářské časopisy a pečovali o odborné cukrářské školství.

Cukrářství v západních Krkonoších se začalo rozvíjet až v poslední čtvrtině 19. století a cukrárny nezřídka vyrůstaly z perníkářských živností. (V Jilemnici tomu tak bylo například u Bud'árků v Dolení ulici.) Poměrně pozdní nástup zapříčinila chudoba zdejšího kraje. Důležitý impuls k rozmachu této profese tu přinesl rozvoj turistiky. Zboží se nabízelo vedle kamenných obchodů také na trzích, o poutích atd. Cukrářské boudy bývaly zpravidla kryty rozměrnou plachtou, aby zboží bylo dobře chráněno před slunečními paprsky. Přesto však venkovní prodej přinášel řadu rizik. K těm nejhorším patřily spousty hmyzu a příliš nepomáhaly ani sítě a později celofán. K těm nejobávanějším nepřátelům patřily vosy, které dokázaly v krátké době zničit třeba množství oblíbených kremrolí, a proto se sortiment ve stáncích postupně omezoval na odolnější zboží.

Zlatou érou zdejších cukráren se stalo meziválečné období. Na Jilemnicku bychom našli řadu znamenitých podniků, jejichž majitelé se někdy školili i ve vynikajících zahraničních podnicích. V Jilemnici dosáhly velmi dobré úrovně například cukrárny u Nyčů, Bud'árků, Štočků, Seifertů, Rosenbergů, v Hraba-

čově u Hofmanů, v Jablonci nad Jizerou u Štefanů, ve Vysokém nad Jizerou u Bartoníčků a mohli bychom dlouho jmenovat dál.

Cukrárna se skládala z prodejny s několika stolky nebo s větší stylově zařízenou oddělenou kavárnou, dále pak z dílny s dobrou pecí a sušárnou, vály, kamennou (mramorovou) deskou na roztírání hmot, jimž by savý dřevěný podklad nesvědčil. K nezbytnému inventáři patřily šlehače, vařiče, stroje na výrobu bonbonů, množství forem, šablon atd. Většina přístrojů se poháněla ručně, ale rychle se začala prosazovat i elektřina. Chybět nesměly ani dobré sklepy, podzemní lednice a za I. republiky také první elektrické „zimotvory“, umožňující delší uchování zá-kusků a snadnější výrobu zmrzliny. Ta se totiž dosud vyráběla tak, že se uvařený vychladlý krém nalil do kovové nádoby zmrzlinového stroje. Ta se vložila do větší dřevěné nádoby, obložila rozdrčeným ledem prospaným červenou (dobytčí) solí, uzavřel víkem a za neustálého ručního otáčení se krém zmrazil („utočil“).

Nejběžnějšími druhy zmrzliny byly vanilková a ovocná (jahodová). Cukrář musel vcelku přesně odhadnout zájem zákazníků, protože takto vyrobená zmrzlina se nedala dlouho uchovat. Každá cukrárna musela nabízet široký sortiment zboží. Část jej dovážela (například čokoládu, bonboniéry), ale podstatnou část si sama vyráběla, a to včetně bonbonů. Nechyběly ani miletínské nebo vysoké modlitbičky, lomnické suchary, jilemnické trubičky M. Bedrníkové, podle dobových svědectví nenapodobitelně jemné chuti.

Samozřejmě, že výraznou roli tu hrálo roční období – na Velikonoce se vyráběly například rozličné kraslice, máslová kuřátka. Na Vánoce se vyráběly tisíce kusů pěnového, čokoládového, fondánového nebo trasantového cukroví na stromeček. Velmi oblíbená byla také kolečka z laciného těsta zlehka omočená v rozvaru z vody, škrobu a silně obalená v práškovém cukru. Na zákusky se málokdy používalo čerstvé ovoce. Vyráběly se z kvalitního másla, čokolády,

Z otevření Cukrárny U Nyčů, 30. léta.

bílkového sněhu, šlehačky apod. Zpravidla bývaly menší než dnes, aby byly cenově dostupné i méně zámožným vrstvám. Z dnešního sortimentu bychom na mezi-válečných pultech našli například věnečky, kremrole, indiány, listové šátečky, griliášové trubičky, ale vede toho i spoustu „kousků“, jež už dneska neznáme. Každá cukrárna musela mít navíc svou specialitu.

Samostatnou kapitolu představovaly výtvarně i chuťově dokonalé dorty. Otvírací doba bývala velmi široká. Například ve slavné cukrárně u Nyčů nabízeli sladké lahůdky ještě kolem 22. hodiny, když se lidé vraceli z nedalekého biografu nebo z divadelního představení či koncertu ve dvoraně.

/ Jan Luštinec, *Zpravodaj města Jilemnice*; foto Stanislav Šimůnek

jičínsko

JIČÍN – RUMCAJS ZNÁMÝ – NEZNÁMÝ

Slavný jičínský loupežník Rumcajs se opět po roce dočkal své výstavy. Najdete ji přímo v centru města, hned vedle Valdštejnského zámku a potrvá až do 31. srpna. Výstava je volně přístupná, takže si ji můžete prohlédnout kdykoliv se vám to hodí. Pro město Jičín ji připravil Pavel Ryška, který zároveň spravuje i archiv Radka Pilaře, a tak má přístup k opravdu zajímavým obrázkům a fotografiím. Na šestnácti panelech se o Rumcajsovi a Radku Pilařovi dozvíte velkou spoustu zajímavostí. Nechceme napovídat, ale první tabule je jako dělaná pro selfičko s Rumcajsem. (MIC Jičín)

ŽELEZNICE – Zveme vás na zahájení výstavy **TVOŘIVÉ CESTY JEDNÉ RODINY** v **sobotu 2. srpna** od 15 hodin v Vlastivědném muzeu a galerii v Železnici.

Úvodní slovo: Petr Heber. Hudební program: Řehečské kvarteto.

Výstava představí umělecké objekty Petra Hebera, známého autora z Jičína, a obrazy jeho dcery Patricie Machatě a vnučky Dominiky Machatě.

Výstava potrvá do 30. září 2025.

(Zdena Breuerová)

TVOŘIVÉ CESTY JEDNÉ RODINY

Petr Heber

Patricie Machatá

Dominika Machatá

O B J E K T Y / O B R A Z Y

2. 8. 2025 – 30. 9. 2025

Vlastivědné muzeum a galerie v Železnici

Zahájení výstavy se koná
v sobotu 2. srpna 2025 od 15 hodin.

Hudební program: Řehečské kvarteto.

Otevírací doba výstavy: Út-Ne (včetně 28. 9.) 9–11:30 a 13–16:30 hodin.

www.muzeumvzeleznici.cz

SOBOTKA –

Vážení příznivci Šolcova statku,
tentokrát vás srdečně zveme hned na dvě kulturní dění.

První pozvání je na Besedu se Sabinou Laurinovou již **ve středu 30. července** od 16,30. Moderuje vám dobře známý Jindřich Žemlička. Akce proběhne tradičně pod ořešákem v zahradě Šolcova statku.

Druhé pozvání je na humorné autorské čtení Jiřího J. Čutky Ztrácel jsem hlavu a ponožky **v sobotu 2. srpna** od 14h. opět v zahradě Šolcova statku. Čtení doprovodí hudební Oldies Duo manželů Balcarových.

/ Petra Šulcová, správkyně Šolcova statku v Sobotce

TANVALD – Smutná zpráva dorazila z Jizerských hor. Ve věku nedožitých 60 let v úterý náhle zemřel Vladimír Vyhnálek, dlouholetý starosta Tanvaldu.

„Byl dobrým člověkem, na kterého jste se mohli vždy spolehnout. Byl jedním z těch starostů, kteří pro svoje město dělají všechno, co umí, a věnují mu všechnen svůj čas a celé srdce. Takhle zpráva mě zasáhla a nechci věřit tomu, že to není jen nějaký omyl. Upřímnou soustrast všem blízkým,“ prohlásil hejtman Martin Půta.

Po absolvování Gymnázia Tanvald a Fakulty tělesné výchovy a sportu Univerzity Karlovy nastoupil Vladimír Vyhnálek jako učitel na základní škole Sportovní v Tanvaldu. Od roku 1994 působil devatenáct let na Gymnáziu Tanvald. V roce 2013 se stal ředitelem základní školy ve Velkých Hamrech. O rok později byl zvolen starostou Tanvaldu. Důvěru od svých spoluobčanů získal i v letech 2018 a 2022. V čele města, na které byl pyšný a které tak miloval, stál jedenáct let.
(Filip Trdla)

≡ Kaple na Dobré Vodě

Už dlouhou jsem do svých vyprávění o jabloneckých maličkostech nezahrnul některou ze zdejších duchovních památek. A proto dnes čtenáře zavedu k jedné z těch nejpěkněji položených – ke kapli Nanebevzetí Panny Marie na Dobré Vodě.

Obyvatelé Dobré Vody žili vždy trochu stranou civilizace v loukách na okraji lesů; na hranici mezi Rádlem, Kokonínem a Vrkoslavicemi. Za bohoslužbami museli chodit až do Rychnova, a proto ve druhé polovině 19. století začali hovořit o stavbě menší kaple. Hlavním zastáncem zřízení vlastního svatostánku byl neúnavný Josef Schmidt, hospodský ze známé výletní restaurace Na Krásné vyhlídce, který svými četnými osobními oběťmi, vytrvalostí a energií umožnil stavbu kaple.

Stavba začala položením základního kamene 1. září 1895 a v neděli 28. června

1896 mohla být nová stavba slavnostně vysvěcena. Byla to tehdy na Horní Dobré Vodě velká sláva. Na kopec proudily davy lidí, dobové zprávy uváděly, že jich byly doslova tisíce. Důvodem bylo možná i to, že účast přislíbil sám kníže Rohan, majitel panství, k němuž Dobrá Voda tehdy náležela.

V půl druhé se shromáždili hosté, družičky i zástupci spolků z Vrkoslavic, Kokonína, Rádla, Rychnova i Jablonce a vyrazili ke kapli v průvodu, který vedl Franz Schmidt. V doprovodu panského hajného Franze Stütze v něm kráčelai Jeho Jasnost Alain kníže Rohan s chotí Johannou.

U kaple přednesl důstojný pan páter Mannsfeld z Rychnova vynikající, hluboce pro myšlené slavnostní kázání, načež důstojný pan vikář Johann Bernard z Rychnova provedl vy svěcení kaple. Po něm kníže odjel zpět na Sychrov a účastníci slavnosti se přesunuli k lesu, kde byla zahájena pestrá veselice.

K dobré pohodě vyhrávala kapela jabloneckých ostrostřelců; náladu si účastníci povzbuzovali v sedmi pivních stanech, v kavárně, v jídelně, ve stanu rybářů, kteří překvapivě nabízeli cukroví a doutníky, a dalších osvěžovnách. Bohužel byla slavnost předčasně přerušena malým

deštěm. Ale dobrá nálada se plynule přesunula na jabloneckou Střelnici, kde se konal ples, který byl ke spokojenosti všech zúčastněných důstojným zakončením slavnosti. Samotná kaple byla postavená v novogotickém stylu a v době svého vzniku stála osaměle na kopci; z plochy před ní se otevíral nádherný výhled do kraje, což celkový dojem ze svatostánku umocňovalo.

Interiéru vévodil dřevěný oltář vyrobený firmou Hugo Ulbrich z Jablonce, což byl jeden z nejznámějších dřevořezbářských ateliérů v severních Čechách.

Domů na Dobré Vodě po vysvěcení kaple při bývalo, a tím stoupal i počet místních věřících, kteří se do kaple již nemohli vejít. Katolický lidový svaz a Místní okrašlovací spolek na své valné hromadě dne 28. června 1931 rozhodly o rozšíření stavby. Stavitel a architekt Karl Wan der vytvořil plány strohé, ale stylově čisté stav by a obec Rádlo, k níž tehdy Dobrá Voda náležela, obratem vydala stavební povolení. Slečna Mariechen Lang a dědicové po Franz Schmidtovi poskytli zcela zdarma i zřízení přístupové cesty od hlavní silnice ke kapli. Tím se stala možnou realizace stavby s alejí coby centrálním bodem

Kresba Petr Ferdyš Polda

osady. V úterý 7. července v 8 hodin večer se uskutečnila skromná slavnost položení základního kamene. Po poklepání na základní kámen se schránkou s dokumenty následovalo přátelské setkání v hospodě na Dobré Vodě. Přístavba kaple byla dokončena u příležitosti slavnosti Nanebevzetí Panny Marie dne 15. srpna 1931.

Tři dny poté se kaple otevřela za velkého zájmu obyvatelstva; kaple začala sloužit nejen jako svatostánek pro lid z Dobré Vody, ale byla vyhledávána i jako jakési poutní místo. A právem nelze naši malé horské kapli upřít charakter poutního místa, o němž dobové zprávy tvrdily: „Existuje snad místo vhodnější k usebrání než toto? Kaple je otevřena po celý den a návštěvu lze vřele doporučit.“

Určitou pachutí na úspěšném dokončení rozšířené stavby byl tak jen fakt, že na dluhy z výstavby se v těžkých časech hospodářské krize skládali zdejší obyvatelé hodně těžko a dlouho.

/ Marek Řeháček, *Jablonecký měsíčník*

liberecký kraj

✎ Liberecký kraj by měl odkoupit hotel a vysílač Ještěd za 181 milionů korun, České radiokomunikace (ČRa) mají za užívání zhruba třetiny budovy platit takzvanou služebnost, což jsou podle odhadů tři miliony korun ročně, řekl ředitel Českých Radiokomunikací Miloš Mastník. O odkoupení budovy obě strany vyjednávají déle než rok. Koupí musí schválit krajské zastupitelstvo, které se sejde 26. srpna.

ČRa jsou vlastníkem hotelu a vysílače od roku 2000, získaly ho za 85 milionů korun a další desítky milionů investovaly od té doby do oprav. Ročně dává podle Mastníka firma do oprav a údržby statisíce korun. Budova ale potřebuje po více než 50 letech provozu zásadní rekonstrukci.

Záměr koupit Ještěd schválili krajsí zastupitelé v srpnu 2008, kdy v čele kraje stála koalice vedená ODS. Spekulovalo se tehdy o ceně kolem 70 milionů korun, v rozpočtu na to bylo připraveno sto milionů. Po volbách ale krajskou vládu sestavila ČSSD a v jednání nepokračovala. Peníze tehdy kraj rozpustil do poplatků ve zdravotnictví. Ani teď nemá koupě Ještědu v krajském zastupitelstvu stoprocentní podporu.

(Náš REGION)

Hodkovice nad Mohelkou – brána do hor s bohatou historií a živou současností

Dvě stě patnáct. Přesně tolik obcí se nalézají na území Libereckého kraje. Řada z nich se může pochlubit zajímavou minulostí, významnými rodáky a také přitažlivými turistickými cíli.

Hodkovice nad Mohelkou, malebné město v srdci severních Čech, se pyšní nejen svou strategickou polohou mezi Libercem a Turnovem, ale také bohatou historií a pestrá nabídkou pro turisty i milovníky přírody.

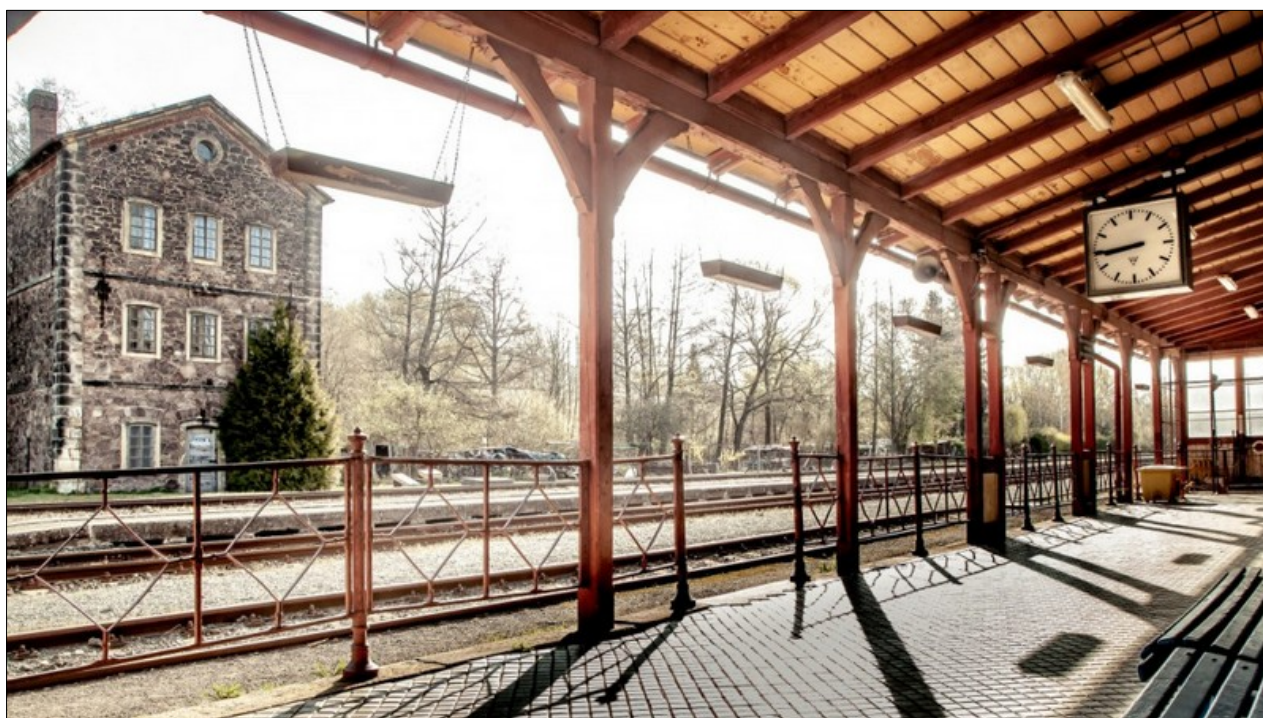

„Městečko, které byste mohli lehce minout, protože často jen projedete kolem na trase Liberec-Praha, stojí určitě za zastavení nebo za samostatný výlet. Má nejen zajímavou historii, ale během chvíle chůze se z jeho zástavby dostanete do příjemné okolní přírody, která poskytne terén pro výletníky všech generací,“ uvedla Květa Vinklátová, náměstkyně pro kulturu a cestovní ruch Libereckého kraje.

Obklopené Lužickými horami a pískovcovými skalami Vrchovska, Hodkovice lákají návštěvníky svou malebností i možnostmi aktivního odpočinku. Město leží na křižovatce turistických a cyklistických tras, které vedou k Ještědskému hřebetu, do Lužických hor i do Českého ráje. Sportovní nadšenci ocení místní letiště pro rekreační létání, zatímco horolezci míří do nedalekých skalních měst. Historie Hodkovic sahá až do 14. století, kdy zde vznikla osada při důležité kupecké stezce. Až do 19. století si město uchovávalo formanský ráz s množstvím hostinců a živým obchodem, zejména se sklem a později i textilem. Dominantou města je kostel sv. Prokopa /FOTO , jehož interiéř zdobí oltáře

řezbáře Buška z Husy u Sychrova. Unikátní jsou i dveře sakristie pocházející z hradu Bezděz a obraz požáru města z roku 1806 od lidového malíře Havla z Kohoutovic.

/ Jan Mikulička, LK

BRNIŠTĚ – Kostel svatého Mikuláše v historickém areálu s náhrobníky a barokní bránou se obnovuje

Jedinečným příkladem architektonického vývoje od románského období po baroko je kostel svatého Mikuláše, nacházející se Brništi v historickém areálu s náhrobníky, barokní bránou, ohradní zdí a márnicí. Svatostánek, jehož nejstarší části pocházejí z poloviny 13. století, je významnou památkou nejen z hlediska architektury, ale i duchovního a kulturního dědictví regionu.

„I v případě kostela sv. Mikuláše došlo k dohodě k převodu z církve na obec. Kostel je v centru obce a chci poděkovat vedení obce a všem místním, kteří převzetí podporují. Nepochybuji o tom, že kostel postupně opraví a znovu se stane krásnou místní dominantou,“ uvedla Květa Vinklátová, náměstkyně pro kulturu a cestovní ruch Libereckého kraje. Liberecký kraj obnovu památky podpořil v minulých letech z dotací částkou 1,7 milionu korun.

Původně snad dřevěný kostel byl ve 14. století přestavěn v gotickém stylu. V roce 1413 na kostel přešlo zasvěcení sv. Mikuláši ze Stráže pod Ralskem. Barokní úpravy přišly proběhla na konci 17. století – v roce 1697 byla postavena zvonice, o dva roky později následovala rozsáhlá přestavba samotného kostela. V roce 1728 byla dokončena nová klenba a hlavní zed', v roce 1760 pak opravena věž.

Kostel byl vážně poškozen v roce 1808, kdy do něj udeřil blesk a následný požár zničil horní část věže. Ta byla při opravách snesena a objekt prošel dalšími úpravami v polovině 19. století. Na výzdobě interiéru se podíleli významní umělci – malíř Karl Anton Kreybich ze Zákup a podkovářský mistr Johann Adam Zenkert spolu s Floriánem Mildem, kteří vytvořili ozdobný kříž.

Areál tvoří dvoulodní kostel s odsazeným kněžištěm, západní hranolovou věží zakončenou polygonálním jehlancem, barokní brána se sochou sv. Mikuláše, márnice a ohradní zeď. U jižní zdi předsíně se nacházejí dva barokní náhrobníky. (Jan Mikulička, LK)

mnichovo hradiště

≡ Muzeum povede Marie Janšová, začíná projekce jeho nové podoby

S vidinou změn, které čekají Muzeum města Mníchovo Hradiště v souvislosti s přestavbou domu U Hroznů a budoucím stěhováním, a svým výhledovým odchodem do penze iniciovala letos vedoucí muzea Jana Dumková vyhlášení výběrové řízení na novou vedoucí muzea. Město výběrové řízení uspořádalo během jara.

Jeho vítězkou a novou vedoucí se stala Marie Janšová, která bude do funkce uvedena 1. srpna 2025. Paní Janšová v minulosti v místním muzeu již pracovala, předtím působila v pardubické galerii.

V posledních letech pracovala pro firmu vyvíjející systémy na evidenci sbírkových předmětů.

Jana Dumková bude jako řadová členka muzejního týmu působit ještě zhruba do poloviny příštího roku.

Jana Dumková

Samotná příprava adaptace domu U Hroznu má za sebou další důležitý milník. Po schválení finální podoby studií stavebních úprav a vnitřních prostor a expozic bylo vyhlášeno výběrové řízení na dodavatele projekčních prací a inženýrskou činnost. Očekává se, že projektant bude vybrán do konce prázdnin. Nové muzeum by mělo otevřít v roce 2029. V přízemí domu U Hroznu zůstane informační centrum, pro potřeby muzea bude adaptován suterén a dvě nadzemní podlaží.

(Martin Weiss, Kamelot)

≡ **Eja Kulovaný / sorry**

Plním slib a budu posílat obsah válečných deníků mého strýce, nočního stíhače RAF gen. Vlastimila Veselého.

Letu zdar!

/ Jaroslav Veselý

TUNIS 69.

Tak zase „drama“. Právě začínám celou válku a Afriku.
 1/5 - Německo napadlo Luxemburk, Belgie a Holandsko.
 Jáme zde h. vůči Itálii a čehož se bude tato dílati.
 Těch malých zbraní, rozstavených letounů po celém
 letišti a čehož... Spustí-li to Itálie, nebude to
 nic strašného. Ale jáme zde bude „teplo“. Jáme zde
 zatím jen 3 stíhačů letky pro obranu voj. afrického
 letiště. Zato ab s Itálií bude leteč. práce nej s Němci.
 No - uvidíme!
 Nikdykrátě píše se mi - ať to paschlo.
 V noci poplach. Němci ab zatím pustalo, hrozí tolu,
 že budou tít spít s krasnicí.
 Belgie, Holandsko drží. Rotterdamské letišti-
 je spít s rukou pařící. Naše armáda je na
 poklady do Belgie. Němci bombardují Francii.
 Naše letectvo je s jivou pravou. Za víra
 sestřelilo celkem 150 Němců. Škoda, že nejsou
 tít ve Francii.
 Ale miho miho příměří ofensiva je jen
 zrušena gesto Němci, založení na předkladu

hláskové a letičké války. Chcel byt trošič; že obaja
sa jemu prouti - a čo budú robiť. Nieme potom ??
to bytom mohli do väno byť doma.?

~~Ja~~ Zati- to Belgičan - Holanďan drži
statiu.

| 25/5. | Tak zatiaľ púbeľo mnoho udôlostí.

Predvšetkým Nieme majú veľké vojenské
úspechy, avšak, viem, že dočasne. Holandsko
je stráženo, Belgie na polovic. Nieme jdu
mz i vo Francii a do hlubokých sovkov.
Zim' užame letičké bitky. Je to fofa
jaky domd pehyt - a po letičké stránce
to an budú v budúcnosti ešte horšie.

Aj zati- jeme vykonat zura dne
18/5 jdiť do Francie.

| 18/5 - Korsika
18/5 - Marguame |

letelo mas an 15 - doletel jome
vrátnu. Tuto kráto jsm ak jme len

a zase do Evropy!!

přelet 20 ptiháčků : Tunis, Bizerte, Ghisonaccio,
Marseille.

II. cesta, domů Evropy letunem.

Ghisonaccio [Korsika:]
„naše karavana“
19/5 1940.